

Profilaktyka raka szyjki macicy

Rak szyjki macicy to jeden z częstszych nowotworów występujących u kobiet. Na wczesnym etapie jest wyleczalny w ponad 99% przypadków. Niewykryty i nieleczony może prowadzić do śmierci. Dlatego każda kobieta po 25 r. ż. powinna regularnie wykonywać profilaktyczne badania cytologiczne

Na badanie cytologiczne możesz umówić się przez [IKP](#) lub [mojeIKP](#).

Sprawdź, jak się umówić przez IKP.

Aby wziąć udział w programie nie musisz mieć skierowania. Wystarczy, że zgłosisz się do ginekologa lub położnej.

Zapiszesz się też sama poprzez e-rejestrację.

Poznaj centralną e-rejestrację.

Rak szyjki macicy jest ósmym co do częstości występowania nowotworem u kobiet w Polsce – stanowi ponad 2,5% nowotworów u kobiet. Rocznie jest wykrywany u ponad 2200 kobiet, a 1400 z nich umiera z jego powodu.

Regularne badania cytologiczne pozwalają wykryć zmiany przedrakowe i raka we wczesnym – uleczalnym – stadium choroby. Badania dowodzą, że 1,5- 2% rozmazów cytologicznych jest nieprawidłowych i wymaga dalszej diagnostyki.

Czy program jest dla Ciebie?

Tak, jeżeli

- jesteś kobietą w wieku od 25 do 64 lat, która w ciągu ostatnich 3 lat nie miała wykonywanego przesiewowego badania cytologicznego.

Dostępne są dwa rodzaje badań przesiewowych:

- **schemat tradycyjny**
 - klasyczna cytologia
 - wykonywana co 3 lata
- **schemat nowy**
 - polega na wykonaniu testu HPV HR z genotypowaniem, który wykrywa DNA lub RNA wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) o wysokim ryzyku onkogennym w wymazie z szyjki macicy
 - wykonywany jest co 5 lat
 - jeśli wynik testu HPV HR jest dodatni, z tego samego pobranego materiału wykonuje się dodatkowo cytologię na podłożu płynnym (LBC).

Czym jest nowa metoda

- Test HPV HR z genotypowaniem to badanie molekularne, które wykrywa DNA lub RNA wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) o wysokim ryzyku wywołania raka szyjki macicy. Materiał do badania pobiera się wymazem z szyjki macicy.
- Cytologia płynna (LBC) wykonywana będzie tylko wtedy, gdy wynik testu HPV HR jest dodatni. Co ważne – nie trzeba wtedy ponownie pobierać wymazu, bo wykorzystuje się materiał z tego samego pobrania.
- Zakres i częstotliwość badań będzie zależał od wyników testów.

Uwaga! Pacjentki leczone z powodu nowotworu złośliwego szyjki macicy po zakończeniu kontroli onkologicznej (decyzję podejmuje lekarz prowadzący leczenie onkologiczne) ponownie mogą zostać objęte badaniami cytologicznymi.

Cel programu

- zmniejszenie wskaźnika umieralności kobiet na raka szyjki macicy do poziomu osiągniętego w krajach Unii Europejskiej,
- zwiększenie wiedzy kobiet na temat profilaktyki raka szyjki macicy i wprowadzenie na terenie całego kraju jednolitego modelu postępowania diagnostycznego.

Kto i gdzie realizuje program?

1. Każda poradnia położniczo-ginekologiczna, która ma podpisaną umowę z NFZ.

2. Wybrane poradnie POZ, które podpisały umowę na świadczenia położnej POZ w Programie profilaktyki raka szyjki macicy.

Sprawdź, gdzie wykonać cytologię (wejdź w „Programy profilaktyczne” i wybierz z listy „Profilaktyka raka szyjki macicy”).

Co Cię czeka w ramach programu?

Skorzystasz z bezpłatnej cytologii, wykonanej przez lekarza lub położną posiadającą odpowiedni certyfikat nadany przez Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy.

Jeśli Twój wynik będzie prawidłowy, lekarz ginekolog zaleci Ci ponowne badanie profilaktyczne po upływie 3 lat lub – w uzasadnionych przypadkach (w szczególności, jeżeli jesteś zakażona wirusem HIV, przyjmujesz leki immunosupresyjne lub jesteś zakażona HPV – typem wysokiego ryzyka) – po upływie 12 miesięcy.

W przypadku, gdy w badaniu zostaną stwierdzone zmiany o charakterze dysplastycznym, lekarz ginekolog skieruje Cię na dalszą diagnostykę – badanie kolposkopowe lub badanie kolposkopowe z pobraniem wycinka do badania histopatologicznego. Jeżeli te badania nic nie wykażą, lekarz poinformuje Cię o terminie kolejnego badania cytologicznego – za 3 lata lub w uzasadnionych przypadkach po upływie 1 roku.

Jeżeli rozpoznano u Ciebie raka szyjki macicy lub inne schorzenie, zostaniesz skierowana (poza programem) do leczenia specjalistycznego w warunkach ambulatoryjnych/szpitalnych lub na dalszą diagnostykę do placówek posiadających umowę z NFZ.

Kiedy się zapisać?

Warto zgłosić się jak najszybciej. Tylko wczesna diagnostyka pozwala na wykrycie zmian na początkowym etapie i podjęcie skutecznego leczenia.

Co przygotować?

Na wizytę weź ze sobą dokument tożsamości.

Pamiętaj, że na badanie:

- nie należy zgłaszać się w czasie krwawienia miesięczkowego,
- najlepiej zgłosić się nie wcześniej niż 4 dni po ostatnim dniu miesiączki i nie później niż 4 dni przed rozpoczęciem miesiączki,
- co najmniej 4 dni przed pobraniem wymazu cytologicznego nie należy stosować żadnych leków dopochwowych,
- od ostatniego badania ginekologicznego / USG przezpochwowego powinien upłynąć co najmniej 1 dzień.

Jak długo będziesz czekać?

Termin wizyty ustali placówka, do której się zgłosisz.

Co zyskasz?

Zdobędziesz niezbędną wiedzę dotyczącą profilaktyki raka szyjki macicy, która pozwoli Ci świadomie kontrolować swoje zdrowie. Poddając się regularnym badaniom, będziesz miała szansę na wczesne wykrycie zmian i podjęcie skutecznego leczenia.

Instytucja odpowiedzialna za Program

Narodowy Fundusz Zdrowia

Podstawa prawna

Świadczenia opieki zdrowotnej związane z wczesnym wykrywaniem raka szyjki macicy są finansowane zgodnie z załącznikiem nr 3 do Zarządzenia Nr 111/2022/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 2 września 2022 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju programy zdrowotne – w zakresach: profilaktyczne programy zdrowotne (z późn. zm.).